

179/2009. (XII. 29.) FVM rendelet

a fertőző szivacsos agyvelőbántalmak megelőzéséről, az ellenük való védekezésről, illetve leküzdésükről

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 76. §-ának (2) bekezdése 14., 16., 17., 20., 21., illetve 23. pontjában kapott felhatalmazás alapján, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának c) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. § (1) E rendelet előírásait a fogékony fajokban előforduló fertőző szivacsos agyvelőbántalmak (transzmisszibilis spongiform encephalopathiák, a továbbiakban: TSE) megelőzésére, az ellenük való védekezésre és felszámolásukra, a fogékony állatfajok egyedeiből származó termékek és melléktermékek előállítására, valamint forgalomba hozatalára kell alkalmazni.

(2) A rendelet hatálya nem terjed ki az egyes fertőző szivacsos agyvelőbántalmak megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2001. május 22-i 999/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 999/2001/EK rendelet) 1. cikke (2) bekezdésében meghatározott termékekre és állatokra.

(3) E rendeletet a 999/2001/EK rendelet előírásaival összhangban kell alkalmazni.

2. § (1) E rendelet alkalmazásában

1. *BSE*: szarvasmarhák szivacsos agyvelőbántalma (bovine spongiform encephalopathy).

2. *Elhullott állatok*: mindazon állatok, a fajra vagy a hasznosítási módra való tekintet nélkül, amelyek állattartó telepen, szállítás közben vagy egyéb helyen hullottak el, beleértve a vadon élő, a kedvtelésből vagy kísérlet céljára tartott, az állatkerti és cirkuszi állatokat, továbbá a halva született állatokat, a vetélt magzatot és magzatburkot is.

3. *Kényszervágás*: bármely baleset vagy súlyos élettani elváltozás miatt állatorvos által elrendelt vágás.

4. *Klinikai tünetek miatt elkülönítetten levágott állat*: eredetileg rendes vágásra szánt, de elkülönített vágásra került állat, miután az élőállat-vizsgálat során valamilyen emberre vagy állatra átvihető betegsége – a TSE kivételével – gyanúnak bizonyult, vagy ilyen betegsége utaló tüneteket mutat, továbbá azok az állatok, amelyek által mutatott tünetekből, kondíciójukból húruk fogyasztásra való alkalmatlanságára lehet következtetni.

5. *TSE-re gyanús állatok*: a 999/2001/EK rendelet 3. cikke (1) bekezdésének h) pontjában meghatározott állatok, valamint az a tünetmentes juh vagy kecske is, amelynél a gyorseszteszt pozitív eredményt ad.

(2) E rendelet alkalmazásában a 999/2001/EK rendelet és a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre vonatkozó egészségügyi előírások megállapításáról szóló 1774/2002/EK (2002.

október 3.) európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1774/2002/EK rendelet) fogalom-meghatározásait is alkalmazni kell.

3. § A BSE és a sűrűlőkor bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegségek. A betegségek bejelentése során az állatbetegségek bejelentésének rendjéről szóló külön jogszabály előírásait az e rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A monitoring rendszer

4. § (1) Az országos főállatorvos a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (a továbbiakban: MgSzH) útján irányítja és szervezi a monitoring program országos végrehajtását.

(2) Az ellenőrzési (monitoring) program keretében végzett vizsgálatokkal kapcsolatos költségeket – a mintavétel, a laboratóriumi vizsgálatokhoz szükséges diagnosztikum és a laboratóriumi vizsgálat költségeit – az állam viseli, kivéve a vágóhídon vett mintáknak a vizsgálatot végző állategészségügyi diagnosztikai laboratóriumba való eljuttatásának költségeit, melyek a vágóhidat terhelik.

(3) Az MgSzH a 999/2001/EK rendelet 6. cikkének (1) bekezdése és III. számú melléklete alapján a rendes vágással levágott szarvasmarhák esetén a 2009/719/EK bizottsági határozat figyelembevételével az állatokban előforduló TSE fertőzések felderítésére monitoring rendszert működtet. Az ennek végrehajtásához szükséges részletes szabályokat az 1. számú melléklet tartalmazza.

(4) Az Mgszh megyei kormányhivatal élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatósága (a továbbiakban: élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság) számára

a) a monitoring program végrehajtásához szükséges szakmai iránymutatást ad,

b) a 999/2001/EK rendelet III. melléklet A. fejezetének II. pontja alapján évenként meghatározza a juhok és kecskék vizsgálatára vonatkozó megynkénti mintaszámokat.

(5) Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság e rendeletben foglaltak, illetve az MgSzH útmutatása alapján, illetékességi területén:

a) gondoskodik a monitoring program végrehajtásáról,

b) a megynként megállapított, juhokra és kecskékre vonatkozó mintaszámot állategészségügyi kerületekre lebontva megállapítja,

c) legalább havonta ellenőrzi az időarányosan megfelelő számú vizsgálatok elvégzését,

d) a 999/2001/EK rendelet III. melléklete B. fejezete III.1. pontjában meghatározott adatokat legalább hét évig megőrzi.

(6) A kerületi főállatorvos illetékességi területén szervezi, irányítja és ellenőrzi a hatósági állatorvosok monitoring program végrehajtására vonatkozó munkáját.

(7) A vágóhidat felügyelő hatósági állatorvos, illetve külön jogszabályban meghatározott esetekben a jogosult állatorvos (a továbbiakban: a vágóhidat felügyelő állatorvos) köteles

a) a monitoring vizsgálat során gondoskodni a mintavételről, illetve a minta egyértelmű azonosíthatóságát biztosító mintaküldésről

aa) a klinikai tünetek miatt elkülönítetten levágott, a kényszervágott vagy rendes vágás során levágott szarvasmarhák és juhok esetében,

ab) a vágóhídra szállított 24 hónaposnál idősebb korú, útközben (illetve a vágóhídon) elhullott szarvasmarhák esetében,

b) gondoskodni az 1. számú melléklet szerint a vizsgált állatok testének felhasználására vonatkozó korlátozások betartásáról,

c) a vágóhíd által vezetett nyilvántartást rendszeresen ellenőrizni, az adatokat összevetni a vizsgálatra küldött állatok számával és eltérés esetén intézkedni,

d) az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságnak rendszeresen jelentést küldeni.

(8) A hatósági állatorvos

a) ellenőrzi a monitoring program végrehajtását,

b) a monitoring program keretében részt vesz az állattartó telepeken történő mintavételben és a minta laboratóriumba való küldésében.

(9) Ha a jogosult állatorvos, vagy az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság által megbízott magánállatorvos idegrendszeri tüneteket vagy viselkedészavart az elhullása előtt nem mutató, vizsgálatra kötelezett korú szarvasmarha, juh vagy kecske elhullásáról értesül, köteles – a kerületi főállatorvos egyidejű értesítése mellett – az elhullott állatból mintát venni, és azt a laboratóriumba beküldeni. A mintavételhez szükséges eszközöket és felszerelést az MgSzH területi szerve biztosítja, továbbá megtéríti – a laboratórium által vizsgálatra alkalmasnak talált és visszaigazolt minták után – az MgSzH által meghatározott mintavételi díjat.

(10) A monitoring minta vételére nem jogosult magánállatorvos az idegrendszeri tüneteket, viselkedészavart nem mutató, vizsgálatra kötelezett korú szarvasmarha, juh vagy kecske elhullását köteles jelenteni a hatósági állatorvosnak, aki – a kerületi főállatorvos értesítése mellett – gondoskodik a mintavételről és a minta laboratóriumba juttatásáról.

5. § A 999/2001/EK rendelet 6. cikkének (4) bekezdésében megadott szempontok szerint az MgSzH a tárgyévét követő március 31-éig jelentést tesz az Európai Bizottságnak a TSE előfordulásáról és a vizsgálati eredményekről. Az MgSzH a jelentését a 999/2001/EK rendelet III. melléklete B. fejezetének I. pontja alapján állítja össze.

Az állatok takarmányozására vonatkozó, a TSE megelőzését szolgáló szabályok

6. § (1) A takarmányok előállítására, forgalmazására és felhasználására vonatkozóan a 999/2001/EK rendelet 7. cikkében, valamint IV. mellékletében foglalt előírások az irányadók.

(2) Az (1) bekezdésben szereplő rendelkezések végrehajtásához szükséges részletes szabályokat a 2. számú melléklet tartalmazza.

(3) A takarmány-előállító üzemnek nyilvántartást kell vezetnie

a) a takarmányba kevert állati eredetű fehérjékről, valamint

b) azok eredetéről és felhasznált mennyiségéről.

(4) Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság biztosítja, hogy a takarmányok gyártásának, forgalmazásának és az állattartó telepen történő felhasználásának ellenőrzése minden esetben kiterjedjen

a) a feldolgozott állati eredetű fehérjék felhasználására,

b) az esetleges keresztszennyeződésre, vagy keresztetetésre és azok megelőzésére, beleértve a mintavételt is.

(5) A takarmány-felügyelő, illetve a hatósági állatorvos

a) rendszeresen ellenőrzi az (1) bekezdésben említett szabályok betartását a takarmányok gyártása, forgalmazása és az állattartó telepen történő felhasználása során,

b) e rendeletben meghatározottak szerint hatósági mintát vesz laboratóriumi vizsgálat céljára.

(6) A (4) és (5) bekezdésben szereplő, az MgSzH takarmányvizsgáló laboratóriumában végzett vizsgálatok során a mikroszkópos módszer mellett kiegészítő vizsgálatként alkalmazható:

a) enzimhez kapcsolt immunanalitikai módszer („Enzyme-linked immunosorbent assay”, ELISA),

b) az MgSzH által jóváhagyott más módszer.

A különleges fertőzési veszélyt jelentő anyag meghatározása, eltávolítása, gyűjtése, ártalmatlanítása, valamint behozatalának, kivitelének és tranzitjának feltételei

7. § (1) A különleges fertőzési veszélyt jelentő anyagnak (a továbbiakban: SRM) minősülő anyagok meghatározására, eltávolítására, elkülönített gyűjtésére, ártalmatlanítására a 999/2001/EK rendelet 8. cikkében és V. mellékletében foglalt rendelkezések az irányadók.

(2) Az (1) bekezdésben említett rendelkezések végrehajtásához szükséges részletes szabályokat a 3. számú melléklet tartalmazza.

(3) Az SRM-et vagy az SRM-ből gyártott termékeket kizárólag ártalmatlanítás céljából, a 999/2001/EK rendelet 8. cikk (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően lehet másik tagállamba szállítani, a célország állategészségügyi főhatóságának befogadó nyilatkozata alapján.

(4) Az SRM vagy az SRM-ből gyártott termékek Magyarország területéről történő kivitele tilos.

(5) Az ország területére SRM-et, vagy abból gyártott terméket Magyarország területére behozni

a) harmadik országból tilos,

b) másik tagállamból csak az MgSzH engedélyével lehet.

(6) Az MgSzH a behozatali engedélyt az 1774/2002/EK rendelet 8. cikkében foglaltak alapján adja meg, ha az SRM vagy az abból gyártott termék behozatala az országban termelődő SRM gyors és hatékony ártalmatlanítását nem veszélyezteti.

(7) Az SRM-nek az ország területén való átszállítását (tranzit) az MgSzH kérelemre, a célország előzetes befogadó nyilatkozata és szakmai szempontok alapján engedélyezi.

(8) Az SRM-ből gyártott terméknek az égetésig történő raktározása, valamint az SRM közvetlen égetésének, illetve feldolgozás utáni égetésének, együttégetésének költségét az állam viseli. A költségek csökkentése érdekében törekedni kell ezen anyagok égetése, együttégetése során azok energiaforrásként történő hasznosítására.

8. § Azon anyagok esetében, amelyeknél a 999/2001/EK rendelet 3. cikke (1) bekezdésének *m)* pontjában meghatározott alternatív teszt negatív eredményt adott, a 999/2001/EK rendelet 8. cikke (2) bekezdése szerint kell eljárni.

Az MgSzH-nak az SRM ártalmatlanításával, illetve a kérődzők vágásával kapcsolatos feladatai

9. § (1) Az MgSzH

a) figyelemmel kíséri területi szerveinek SRM-mel kapcsolatos tevékenységét,

b) nyilvántartásba veszi

ba) az SRM ártalmatlanítására, feldolgozására az illetékes területi szerv által engedélyezett üzemeket,

bb) az SRM-t égető, együttégető üzemeket.

(2) Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság a kerületi főállatorvos, valamint a vágóhidat felügyelő állatorvos útján felügyeli és ellenőrzi a szarvasmarhák, juhok és kecskék vágása során a vágóhidakon a TSE megelőzését szolgáló szabályok betartását, különösen az SRM eltávolítását, elkülönített gyűjtését és elszállítását.

(3) A vágóhidat felügyelő állatorvos az élő állatok vágás előtti vizsgálata során

a) különös gondossággal jár el a TSE-re gyanút keltő tünetek tekintetében,

b) ellenőrzi a szarvasmarha-fajok egyedeinek jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló, továbbá a juh- és kecskefajok egyedeinek Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló külön jogszabályokban előírt azonosítását,

c) megtiltja az egyértelműen nem azonosítható állatok levágását, amelyekkel ezt követően 1774/2002/EK rendeletben foglaltak szerint kell eljárni.

A vágóhíd feladatai a kérődzők vágása során

10. § (1) A vágóhíd köteles

- a) a szarvasmarhák, juhok és kecskék vágása során a TSE megelőzését szolgáló szabályokat betartani, figyelemmel az SRM eltávolítására, elkülönített gyűjtésére és elszállítására,
- b) a vágásra kerülő szarvasmarhák, juhok és kecskék monitoring vizsgálatát elősegíteni,
- c) a levágott szarvasmarhákból és juhokból – a hatósági állatorvos által vett – mintákat a laboratóriumba eljuttatni,
- d) a már vizsgálatra került állat testének felhasználására előírt korlátozásokat betartani,
- e) az 1. számú melléklet IV. pontjában előírtak szerint a származási megye szerinti bontásban nyilvántartást vezetni
- ea) a 999/2001/EK rendelet III. melléklete A. fejezetének I. 2. pontjában meghatározott életkorú, rendes vágás során levágott, kényszervágott vagy egyéb okból elkülönítetten levágott szarvasmarhák számáról,
- eb) a 999/2001/EK rendelet III. melléklete A. fejezetének II. 4. pontjában meghatározott korú és vágásra került juhok és kecskék számáról.

(2) A szarvasmarha, juh és kecske vágásakor a kábítást követően tilos a következő módszerek alkalmazása:

- a) a koponyaüregbe vezetett eszközzel a nyúltvelő roncsolása (pálcázás),
- b) a koponyaüregbe gáz juttatása.

Az SRM ártalmatlanítására engedélyezett állati hulladék feldolgozó üzemek, illetve nyilvántartásba vett égető- és együttégetőművek feladatai

11. § (1) Az SRM begyűjtése, kezelése és feldolgozása az MgSzH által nyilvántartásba vett állati eredetű mellékterméket feldolgozó üzem feladata, az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság engedélye alapján, a 3. számú mellékletben foglaltak szerint.

(2) Az MgSzH által nyilvántartásba vett égető-, illetve együttégetőmű feladata az SRM, illetve az abból készült termékek elégetése a 3. számú mellékletben foglalt követelmények szerint.

A kérődző állatokból származó anyagokat tartalmazó, vagy azokból előállított állati eredetű termékek felhasználása

12. § A kérődző állatokból származó anyagokat tartalmazó, vagy azokból előállított termékek felhasználása során a 999/2001/EK rendelet 9. cikkének rendelkezéseit kell betartani.

Az élő állatok, szaporítóanyagaik, valamint egyéb termékeik forgalmazása, exportja és importja

13. § (1) A szarvasmarhák, juhok és kecskék, továbbá embrióik és petesejtjeik, illetve egyéb termékeik forgalmazására, exportjára és importjára vonatkozó szabályokat a 999/2001/EK rendelet 15–18. cikke, illetve VIII. és IX. melléklete tartalmazza.

(2) A szarvasmarhák, juhok és kecskék, továbbá embrióik és petesejtjeik, illetve egyéb termékeik harmadik országból történő behozatala esetén a 999/2001/EK rendelet IX. melléklete alapján kell eljárni.

(3) A szarvasmarhák, juhok és kecskék, továbbá embrióik és petesejtjeik, illetve egyéb termékeik harmadik országba történő kivitelekor a 999/2001/EK rendeletben foglaltakon kívül figyelembe kell venni a fogadó ország előírásait is. A feldolgozott állati eredetű fehérjék exportjánál be kell tartani 999/2001/EK rendelet IV. melléklete III. E. pontjában foglaltakat.

A TSE megelőzésében és leküzdésében részt vevő személyek képzése

14. § (1) A 999/2001/EK rendelet 10. cikke (1) bekezdése alapján az MgSzH gondoskodik a keretében tevékenykedő állatorvosok, mezőgazdasági szakemberek, állattenyésztéssel és tartással foglalkozó személyek, az állatgondozók, valamint kérődzőket is vágó vágóhídon dolgozók TSE-vel kapcsolatos rendszeres képzéséről.

(2) A képzési program tartalmazza a klinikai tünetekkel, a betegség járványtanával és a laboratóriumi vizsgálatokkal, valamint az SRM eltávolításával és ártalmatlanításával kapcsolatos alapvető ismereteket, továbbá a TSE-vel kapcsolatos igazgatási feladatokat.

A TSE gyanúja esetén alkalmazandó intézkedések

15. § (1) Az MgSzH TSE gyanúja esetén a 999/2001/EK rendelet 12. cikke, illetve a III. fejezetben foglalt szabályok szerint jár el.

(2) BSE vagy sűrűlőkor gyanújának észlelése esetén, amennyiben valószínűsíthető, hogy az állat nem a jelenlegi tartási helyen fertőződött meg, az MgSzH e rendelet előírásai szerint intézkedik a fertőződés feltételezett helye szerinti állomány forgalmi korlátozás alá helyezéséről.

(3) A TSE-re gyanús állat, illetve az egyéb idegrendszeri tüneteket mutató kérődző egész teste SRM-nek minősül, és azt a 3. számú mellékletben előírtaknak megfelelően ártalmatlanítani kell.

(4) A forgalmi korlátozást fel kell oldani, ha

a) a TSE gyanúja a klinikai vizsgálat eredménye és az egyéb rendelkezésre álló adatok alapján felállított alternatív diagnózis következtében kizárható,

b) az elvégzett laboratóriumi vizsgálatok negatív eredménnyel zárultak.

A TSE megállapítása, a járványügyi nyomozás és az azt követő intézkedések

16. § (1) A TSE megállapítását követően az MgSzH a 999/2001/EK rendelet 13. cikkében és VII. mellékletében, valamint a III. fejezetben foglalt előírások szerint jár el.

(2) A TSE megállapítása esetén járványügyi nyomozást a 999/2001/EK rendelet VII. mellékletének 1. pontja szerint kell végrehajtani.

(3) A járványügyi nyomozás során történt azonosítást követően a 999/2001/EK rendelet VII. mellékletének 2. pontja szerint kell eljárni.

(4) Amennyiben a járványügyi nyomozás alapján megállapítható, hogy a TSE-ben beteg állat fertőződése nem a jelenlegi tartási helyén következett be, akkor az MgSzH intézkedik

a) a tartási helyen lévő állományra elrendelt forgalmi korlátozás feloldásáról, kivéve, ha

aa) ott a beteg állat utódait tartják,

ab) a 999/2001/EK rendelet I. melléklete 2.c) pontjában meghatározott rizikócsoportha tartozó állatokat tartják,

ac) juhok és kecskék esetén a beteg állat szüleit tartják,

ad) az állatok megjelölése, vagy az állattartó által vezetett állomány-nyilvántartás nem teszi lehetővé az aa)–ac) pontokban meghatározott egyedek azonosítását;

b) a fertőzés bekövetkezésének helye szerinti állomány forgalmi korlátozás alá helyezéséről.

(5) Az MgSzH forgalmi korlátozás elrendeléséről és újabb TSE-re gyanús esetek felderítésére klinikai vizsgálatok elvégzéséről intézkedik azokban az állományokban, ahova a járványügyi nyomozás alapján a betegséget elhurcolhatták, illetve ahol a 999/2001/EK rendelet VII. számú melléklete A) fejezetének 2. pontja alapján leölésre szánt állatokat tartanak.

(6) BSE szarvasmarhában történt megállapítása esetén a 999/2001/EK rendelet VII. mellékletének 2.1. pontjának francia bekezdéseiben foglalt enyhítések esetleges alkalmazásáról a kerületi főállatorvos dönt.

(7) Ha juhokban vagy kecskékben TSE kerül megállapításra és a BSE kizárásra került, akkor a kerületi főállatorvos dönt arról, hogy a 999/2001/EK rendelet VII. mellékletének 2.3. (b) pontjában felsorolt mely intézkedés alapján kell eljárni.

(8) Ha a kerületi főállatorvos genotípus meghatározását rendeli el, az állami költségre történik, ha az állami kártalanítást kizáró ok nem áll fenn.

(9) Ha a BSE vagy sűrűlőkor Magyarország területére külföldről behozott állaton kerül megállapításra, és a járványügyi nyomozás azt bizonyítja, hogy behozatala előtt fertőződött meg, akkor a 999/2001/EK rendelet VII. mellékletének 2. pontjában előírt intézkedéseken túl a kerületi főállatorvos elrendelheti a beteg állattal együtt behozott többi állat leölését is, ha azok a beteg állattal azonos tartási helyről származnak.

(10) Ha szarvasmarhától, juhtól vagy kecskétől eltérő más kérődző faj zárt körülmények között élő egyedénél TSE került megállapításra, akkor az állomány összes egyedének klinikai vizsgálatát követően csak a TSE-re gyanús állatokat kell leölni. A vadon élő kérődzők esetén figyelemmel kell lenni a TSE-re gyanút keltő tüneteket mutató egyedek esetleges előfordulására.

(11) Az esetlegesen fertőzött takarmányt és egyéb anyagot, vagy bármely más eszközt, amely a TSE kórokozóját a fertőzött gazdaságba átvihette, vagy továbbterjesztette, ártalmatlanítani kell.

Az állatok leölésének részletes szabályai

17. § (1) A TSE-re gyanús kérődző állatokat a helyszínen, illetve a klinikai tüneteket nem mutató állatokat az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság döntésének megfelelő

módon, más arra alkalmas helyen kell leölni. Az állatok testét és az állatoktól származó termékeket – a tej kivételével –, valamint a fertőzés terjedését okozható takarmányt és egyéb anyagot szintén SRM-ként kell kezelni és ártalmatlanítani.

(2) Kényszervágásra vágóhídon kívül is kerülhet sor az állatorvos döntése alapján, ha az állat szállítása lehetetlen, illetve az annak szükségételen szenvedését okozná.

A forgalmi korlátozás szabályai

18. § (1) Az állatokat a forgalmi korlátozás alá vont telepen (udvaron) belül eredeti helyükön kell tartani, vagy zárt helyen úgy elhelyezni, hogy más állatokkal ne érintkezessenek.

(2) Tilos az állatokat a forgalmi korlátozás alatt álló telepről (udvarról) kivinni, vagy más állatot oda bevinni.

(3) A forgalmi korlátozás ideje alatt a telepről (udvarról) hús, illetve egyéb állati eredetű termék, az elhullott állatok teteme, illetve más állati eredetű melléktermékek, továbbá a takarmány, valamint az eddig fel nem sorolt olyan anyagok, amelyek a TSE terjesztésében szerepet játszhatnak, csak ártalmatlanítás céljából, a kerületi főállatorvos engedélyével szállíthatók ki. A TSE-ben beteg, a TSE-re gyanús, illetve az idegrendszeri tüneteket vagy viselkedészavart mutató egyedek tejét nem lehet felhasználni, azt 2. kategóriájú melléktermékként kell ártalmatlanítani. Az állomány többi egyede esetében a tehéntej külön engedély nélkül kiszállítható, míg a juh- és kecsketej esetében a 999/2001/EK rendelet VII. melléklete A) fejezetének 2. pontjában foglaltak szerint kell eljárni.

(4) Szerszámok és egyéb eszközök a kerületi főállatorvos engedélyével, takarítást, valamint 26. §-ban foglaltak szerint végzett fertőtlenítést követően szállíthatók ki a telepről.

Az állattartó feladatai

19. § (1) Az állattartó az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 18. §-a (1) bekezdésének *f)* pontjában meghatározott kötelességei körében köteles az állományt ellátó vagy a hatósági állatorvosnak haladéktalanul bejelenteni:

a) a tulajdonát képező vagy az általa gondozott, illetve szállított állaton észlelt idegrendszeri tünetek, viselkedészavar, illetve az idegrendszer érintettségével összefüggésbe hozható, fokozatosan súlyosbodó kondícióromlás esetén a TSE gyanúját;

b) a szarvasmarha, juh vagy kecske elhullását – az elhullás előtt tapasztalt tünetektől függetlenül;

c) rendes vágással a saját fogyasztásra levágott,

ca) Magyarországon vagy – Románia és Bulgária kivételével – az Európai Unió országaiban született szarvasmarhák esetén a 72 hónaposnál idősebb szarvasmarhát,

cb) a harmadik országban, illetve Romániában vagy Bulgáriában született szarvasmarhák esetén a 30 hónaposnál idősebb szarvasmarhát,

cc) származási helyre való tekintet nélkül minden 18 hónaposnál idősebb juhot és kecskét;

d) az állatorvos közreműködése nélkül végzett kényszervágást a TSE monitoring vizsgálat elvégzése céljából.

(2) Ha a hatósági állatorvos a bejelentéstől számított nyolc órán belül nem jelenik meg az állattartó telepen, akkor az állattartó köteles a kerületi főállatorvost haladéktalanul értesíteni.

(3) Az az állattartó, aki legalább

a) 20 olyan szarvasmarhát tart, amely a 24 hónapos kort elérte vagy meghaladta,

b) 50 olyan juhot vagy kecskét tart, amely a 18 hónapos kort elérte vagy meghaladta,

köteles az 1. számú melléklet V. pontjában meghatározottaknak megfelelő, folyamatos nyilvántartást vezetni az állomány létszámáról és az abban előforduló állapotmozgásokról, azt legalább 3 évig megőrizni. Az 1. számú melléklet V. pontjában meghatározott, de a szarvasmarha-fajok egyedeinek jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló, továbbá a juh- és kecskefajok egyedeinek Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló külön jogszabályok alapján is feljegyzett adatok esetében az Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszer szerint vezetett nyilvántartások is elfogadhatók.

Az állományt ellátó állatorvos feladatai

20. § (1) Idegrendszeri tünetet, viselkedészavart vagy súlyos kondícióromlást (a továbbiakban: idegrendszeri tünetet) mutató állatról való értesülés esetén az állományt ellátó állatorvos köteles

a) a helyszínre haladéktalanul kiszállni,

b) az állat, valamint indokolt esetben a vele együtt tartott kérődző állatok klinikai vizsgálatát elvégezni,

c) az állattartó által is aláírt jegyzőkönyvet kell készítenie, amely tartalmazza az állatorvos nevét, a bejelentés okát, idejét (dátum, óra, perc), illetve módját, továbbá telefonos bejelentés esetén a hívott telefonszámot is.

(2) Amennyiben a vizsgálat az idegrendszeri tüneteket megerősíti, az állományt ellátó állatorvos – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – haladéktalanul értesíti a hatósági vagy a kerületi főállatorvost.

(3) Amennyiben az (1) bekezdés szerinti klinikai vizsgálat alapján valószínűsíthető, hogy az idegrendszeri tünet, illetve a viselkedészavar hátterében olyan ok áll, amelynek esetében gyógykezelés szükséges, akkor azt az állományt ellátó állatorvos haladéktalanul megkezdi. Ha a tünetek a gyógykezelés hatására sem múlnak el, akkor azok jelentkezésétől számított 15 napon belül, illetve ha az állat elhullik, haladéktalanul értesíteni kell a hatósági állatorvost vagy a kerületi főállatorvost.

A hatósági állatorvos feladatai

21. § (1) A hatósági állatorvos idegrendszeri tünetet mutató állatról való értesülés esetén köteles

a) a helyszínre haladéktalanul kiszállni,

b) az érintett állatot, indokolt esetben a vele együtt tartottakat is – az MgSzH által kiadott útmutató figyelembevételével – klinikailag megvizsgálni,

c) a vizsgálatról jegyzőkönyvet felvenni, amely tartalmazza:

ca) a tünetek részletes leírását,

cb) az állat azonosítására vonatkozó adatokat,

cd) az állat hónapokban meghatározott életkorát,

ce) más országból történt behozatal esetén annak idejét és a származási ország megnevezését.

(2) A hatósági állatorvos a klinikai vizsgálat, illetve a rendelkezésre álló egyéb adatok alapján a 999/2001/EK rendelet 3. cikke (1) bekezdésének h) pontjában foglaltak szerinti TSE gyanú megállapítása esetén köteles

a) elrendelni a TSE gyanús állat elkülönítését és hatósági megfigyelését, illetve kérődző állat esetén az állomány forgalmi korlátozását;

b) a betegség gyanújáról haladéktalanul jelentést küldeni a kerületi főállatorvosnak.

(3) A hatósági állatorvos a kerületi főállatorvos rendelkezése szerint köteles

a) intézkedni a TSE-re gyanús állat leöléséről,

b) mintát küldeni az állategészségügyi diagnosztikai laboratóriumba, amelynek kísérő iratán fel kell tüntetni:

ba) az állattartó adatait (név, cím, e-mail cím, telefonszám),

bb) az állat azonosítására szolgáló adatokat,

bc) a tünetek leírását,

bd) a TSE gyanúval kapcsolatos egyéb adatokat,

c) járványügyi nyomozást folytatni,

d) gondoskodni a leölt állatok és a járványügyi nyomozás során azonosított embriók, petesejtek, valamint takarmányok, egyéb anyagok és eszközök SRM-ként történő ártalmatlanításáról.

(4) Amennyiben a klinikai vizsgálat, illetve egyéb adatok alapján kérődző állatok esetében az idegrendszeri tüneteket kizárni nem lehet, ugyanakkor az idegrendszeri tüneteket magyarázó alternatív diagnózis állítható fel, a hatósági állatorvos a következők szerint jár el:

a) ha az idegrendszeri tünet háttérében gyaníthatóan olyan ok áll, amelynek esetében az állatot gyógykezeltetni szükséges (például: ketózis, magnéziumhiány), akkor az állattartót az állományt ellátó állatorvos megkeresésére utasítja;

b) egyéb esetekben

ba) hatósági megfigyelés alá helyezi az idegrendszeri tünetet mutató állatot,

bb) a kerületi főállatorvos felülvizsgálatát kéri az alternatív diagnózis megerősítéséhez.

(5) Az idegrendszeri tüneteket mutató, TSE gyanús állat elhullása esetén a hatósági állatorvos a kórelőzményi adatok, illetve az általa elvégzett kórbonctani vizsgálat alapján dönt a TSE gyanú megerősítéséről vagy kizárásáról.

(6) A hatósági megfigyelésnél és forgalmi korlátozásnál alkalmazandó intézkedéseket a hatósági állatorvos addig nem függesztheti fel, amíg a kerületi főállatorvos ki nem zárja a TSE betegség gyanúját.

(7) A vágóhidat felügyelő állatorvos a vágóhídi élőállat vizsgálat során történő idegrendszeri tünetek megállapítása esetén

a) haladéktalanul értesíti a kerületi főállatorvost;

b) az érintett állat levágását megtiltja;

c) az idegrendszeri tünetet mutató állat vizsgálatáról az (1) bekezdés szerint jegyzőkönyvet vesz fel;

d) alternatív diagnózis felmerülése esetén a kerületi főállatorvos felülvizsgálatát kéri.

A kerületi főállatorvos feladatai

22. § (1) A kerületi főállatorvos idegrendszeri tünetet mutató állatról való értesülés esetén hatósági állatorvost küld a helyszínre.

(2) Amennyiben a hatósági állatorvos TSE gyanúját megállapítja, a kerületi főállatorvos

a) elrendeli a TSE gyanús állat leölését és laboratóriumi vizsgálat céljából minta küldését;

b) haladéktalanul jelentést tesz az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságnak;

c) szükség esetén helyszíni klinikai vizsgálatot végez.

(3) Amennyiben kérődző állatok esetén a hatósági állatorvos a kerületi főállatorvos felülvizsgálatát kérte, akkor a kerületi főállatorvos köteles

a) a helyszínre haladéktalanul kiszállni,

b) az állatot – indokolt esetben a vele együtt tartottakat is – klinikailag megvizsgálni,

c) a vizsgálat eredményéről a 21. § (1) bekezdés *c)* pontja szerint jegyzőkönyvet felvenni.

(4) A TSE gyanújának helyszíni vizsgálat során történő megállapítása esetén a kerületi főállatorvos köteles

a) elrendelni a TSE gyanús állat leölését és minta küldését az állategészségügyi diagnosztikai laboratóriumba;

b) haladéktalanul jelentést tenni az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságnak.

(5) Amennyiben a helyszíni vizsgálatok során kérődző állatok esetében a kerületi főállatorvos nem állapította meg a TSE gyanúját, és alternatív diagnózist állít fel, a következők szerint jár el:

a) ha a TSE-től eltérő, egyéb bejelentési kötelezettség alá tartozó állatbetegség gyanúja merül fel, akkor az adott betegségre vonatkozó külön jogszabályban meghatározott rendelkezések alapján jár el;

b) egyéb esetekben intézkedik a korábban elrendelt hatósági intézkedések hatályon kívül helyezéséről.

(6) A kerületi főállatorvos a laboratóriumi vizsgálatok eredménye alapján megállapítja a betegség előfordulását vagy kizárja a betegség gyanúját.

(7) A TSE gyanújának kizárása esetén a kerületi főállatorvos intézkedik a korábban elrendelt hatósági intézkedések hatályon kívül helyezéséről.

(8) A TSE hatósági megállapítása esetén a kerületi főállatorvos köteles

a) haladéktalanul jelentést tenni az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi

igazgatóságnak,

b) az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság utasítása alapján intézkedni a járványügyi nyomozás lefolytatásáról,

c) elrendeli a 999/2001/EK rendelet VII. számú melléklet A) fejezetének 2. pontjában meghatározott és a járványügyi nyomozás során azonosított állatok leölését,

d) gondoskodni a leölt állatok és a járványügyi nyomozás során azonosított embriók, petesejtek, valamint takarmányok, egyéb anyagok és eszközök SRM-ként történő ártalmatlanításáról.

Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság feladatai

23. § (1) Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság a TSE megállapítását követően

a) haladéktalanul értesíti az MgSzH-t;

b) a kerületi főállatorvos útján intézkedik a 999/2001/EK rendelet VII. mellékletének 1. pontja szerint a járványügyi nyomozás lefolytatásáról.

(2) Amennyiben a járványügyi nyomozás több megyét vagy más országot is érint, az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság értesíti az MgSzH-t a szükséges intézkedések megtétele érdekében.

(3) Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság illetékességi területén szervezi és ellenőrzi a kerületi főállatorvosok, takarmányfelügyelők, továbbá a hatósági és jogosult állatorvosok e rendeletben meghatározott feladatainak végrehajtását.

Az MgSzH feladatai

24. § (1) Az MgSzH haladéktalanul értesíti az országos főállatorvost a TSE megállapítását követően, amennyiben a járványügyi nyomozás más országot is érint.

(2) Amennyiben a járványügyi nyomozás több megyét vagy más országot is érint, az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság értesítése alapján az MgSzH

a) koordinálja és szervezi az érintett területi szervei járványügyi nyomozását;

b) együttműködik az érintett ország állategészségügyi hatóságával.

(3) Az MgSzH gondoskodik

a) a készenléti terv összeállításáról, illetve szükség szerinti módosításáról,

b) arról, hogy az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságok a TSE leküzdésére hozott intézkedések, illetve felderítésére irányuló monitoring vizsgálatok során a rendeletben foglalt előírásokon kívül a készenléti terv alapján járjanak el.

(4) A készenléti tervet, amely a 999/2001/EK rendelet, illetve e rendelet előírásai alapján meghatározza a TSE megelőzésére és leküzdésére vonatkozó szabályokat, a 999/2001/EK rendelet 14. cikke alapján az MgSzH adja ki. Az intézkedési útmutatót a készenléti terv melléklete tartalmazza.

(5) Az MgSzH szervezi, felügyeli és ellenőrzi a területi szerveinek és a vizsgálatokat végző laboratóriumoknak e rendeletben meghatározott feladatainak végrehajtását.

Az országos főállatorvos feladatai

25. § (1) Az országos főállatorvos a TSE betegség előfordulását az állatbetegségek bejelentésének rendjéről szóló külön jogszabályban foglaltak szerint bejelenti az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak, valamint tájékoztatja az érintett országok főállatorvosait.

(2) Amennyiben a járványügyi nyomozás más országot is érint, erről az országos főállatorvos értesíti az érintett országok állat-egészségügyi hatóságát.

A fertőtlenítés szabályai

26. § (1) Az állattartó telepen vagy a vágóhídon azt a helyiséget, vagy helyet, ahol a TSE gyanúja, vagy megállapítása miatt leölés történt, valamint az ahhoz használt eszközöket alapos takarítást követően fertőtleníteni kell.

(2) A fertőtlenítésre négy százalékos nátronlúg, vagy legalább két százalék szabad klórt tartalmazó nátrium-hipoklorit oldat használható.

(3) Az épületek felületei esetén a fertőtlenítőszert legalább egy órán keresztül, de lehetőleg négy óráig, míg eszközöknél tíz-tizenkét óráig kell alkalmazni.

(4) Ha TSE megállapítása miatt az állattartó telepen a teljes állomány kiirtásra került, akkor minden állattartó épületet az (1)–(3) bekezdésben foglaltak szerint kell kitakarítani és fertőtleníteni.

(5) A trágya a TSE megelőzése szempontjából különleges kezelést, illetve fertőtlenítést nem igényel.

A betegség megszüntté nyilvánítása és a forgalmi korlátozás feloldása

27. § (1) A betegséget megszüntté kell nyilvánítani és a forgalmi korlátozást fel kell oldani, ha

a) a BSE megállapítása után a 17. §-nak megfelelően az állatokat leölték, a testüket ártalmatlanították és az állattartó telepet fertőtlenítették, továbbá a klinikai vizsgálatok során TSE-re gyanús egyedet nem találtak,

b) sűrűlőkor megállapítása esetén a 999/2001/EK rendelet VII. számú melléklet A) fejezetének 3., illetve 5. pontjában meghatározott időtartam letelt, továbbá a klinikai vizsgálatok során TSE-re gyanús egyedet nem találtak,

c) az esetlegesen fertőzött takarmányt és egyéb anyagot, amely a TSE kórokozóját a fertőzött gazdaságba átvihette vagy továbbterjesztette, 1. kategóriájú melléktermékként ártalmatlanították.

(2) Az elrendelt forgalmi korlátozást fel kell oldani, ha 999/2001/EK rendelet VII. számú melléklete A) fejezetének 2. pontja alapján meghatározott egyedek leölése megtörtént, továbbá, ha a klinikai vizsgálatok során TSE-re gyanús egyedet nem találtak.

(3) A telepen tárolt olyan takarmány, amely esetében a TSE terjedésének minden lehetősége kizárható, a telepről elszállítható, vagy az újonnan betelepített állatok takarmányozására felhasználható.

A nemzeti referencia laboratórium és a területi laboratóriumok feladatai

28. § (1) A nemzeti referencia-laboratórium (a továbbiakban: NRL) jellemzőit és feladatait a 999/2001/EK rendelet X. mellékletének A. fejezete tartalmazza.

(2) Az NRL feladatkörét az MgSzH Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatósága (a továbbiakban: ÁDI) budapesti laboratóriuma látja el, amely a területi (debreceni és kaposvári) laboratóriumaival együtt meghatározott megyék esetében területi laboratóriumként is működik.

(3) TSE felderítésére irányuló vizsgálatokat csak az ÁDI laboratóriumai végezhetnek.

(4) A TSE monitoring vizsgálat az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 24. §-a (1) bekezdésének *d)* pontja szerinti állami feladat, az elvégzéséhez szükséges diagnosztikumot az MgSzH biztosítja.

(5) A TSE-re irányuló vizsgálatok során a 999/2001/EK rendelet X. melléklete C) fejezetében meghatározott megerősítő vizsgálatok elvégzésére csak az NRL jogosult.

(6) Az ÁDI területi laboratóriumai a TSE-re gyanús állatok vizsgálata során jogosultak a kórszövettani vagy gyorseszti vizsgálat elvégzésére. A 999/2001/EK rendelet X. melléklete C) fejezetében előírt megerősítő vizsgálat szükségessége esetén kötelesek az NRL-be mintát küldeni.

(7) Az ÁDI laboratóriumai a Készenléti Tervben meghatározott munkamegosztás szerint hajtják végre az állami költségre történő monitoring vizsgálatokat.

(8) A laboratórium TSE-re gyanús állatokból, illetve egyéb idegrendszeri tünetet mutató kérődzőkből származó minta beérkezéséről köteles a beérkezéstől számított 72 órán belül tájékoztatni az állat származási helye szerint illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságot.

(9) A laboratórium a TSE-re irányuló vizsgálat elvégzését követően az eredményt – a (10)–(11) bekezdésben foglalt esetek kivételével – 48 órán belül írásban közli a beküldő állatorvossal és az állat származási helye szerint illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatósággal.

(10) Vágóhídi minta esetében az eredményt legkésőbb a minta beérkezésétől számított 72 órán belül írásban kell megküldeni a beküldő állatorvosnak és a vágóhíd helye szerinti illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságnak.

(11) Ha a megerősítő vizsgálat pozitív eredményt ad, akkor a laboratórium 12 órán belül írásban köteles tájékoztatni az MgSzH-t és a vágóhíd, illetve az állat származási állománya szerint illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságot.

(12) BSE megállapítása esetén az NRL köteles az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat megyei (fővárosi) intézetét is értesíteni.

(13) A laboratórium az elvégzett TSE-re irányuló vizsgálatokról havonta, a tárgyhónapot követő hónap 20. napjáig köteles az MgSzH és a területi szerveinek összesített jelentést küldeni, az MgSzH által előírt szempontok szerint.

Mintavétel és laboratóriumi vizsgálatok

29. § (1) A mintavételt és diagnosztikai vizsgálatokat a 999/2001/EK rendelet X. melléklet C. fejezete szerint kell végrehajtani.

(2) Az MgSzH szakmai indokok alapján dönt az Európai Unió referencia-laboratóriumába történő minta küldéséről, melynek végrehajtásáról az NRL gondoskodik.

(3) A TSE-re gyanús állatok vizsgálatát és annak értékelését a 999/2001/EK rendelet X. melléklete C. fejezetének 3.1.a), illetve 3.2.a) pontja szerint kell végezni. Ha a TSE-re gyanús állatból vett minta kórszövetteni, gyorsesztt vagy megerősítő vizsgálatra alkalmatlan, törekedni kell bakteriológiai és virológiai vizsgálatokkal az idegrendszeri tüneteket magyarázó alternatív diagnózis megállapítására.

(4) Az e rendeletben meghatározott éves monitoring program keretében a szarvasmarhák, juhok és kecskék vizsgálatát és annak értékelését a 999/2001/EK rendelet X. melléklete C. fejezetének 3.1.b), illetve 3.2.b) pontja szerint kell elvégezni.

(5) Amennyiben a vizsgálat során a BSE vagy a súrlókór a vizsgálatot megelőző legalább hét év alatt első alkalommal kerül megállapításra, akkor mintát kell küldeni az Európai Unió referencia laboratóriumába.

(6) Amennyiben az eredmények értékelését követően a súrlókórt megállapítják, akkor BSE kizárása érdekében a 999/2001/EK rendelet X. melléklete C. fejezetének 3.2.c) pontja szerint további vizsgálatokat kell végezni.

(7) A szarvasmarha-, juh- és kecskeféléktől eltérő más állatfajokban a vizsgálatokat a 999/2001/EK rendelet X. melléklete C. fejezete 3.3. pontjának megfelelően kell végezni és értékelni.

(8) A vizsgálatokat végző laboratóriumok a 999/2001/EK rendelet III. melléklete B. fejezete III. 2. pontjában meghatározott dokumentumokat, valamint a vizsgálati anyagból készített paraffin tömböket legalább hét évig kötelesek megőrizni.

Záró rendelkezések

30. § (1) E rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a fertőző szivacsos agyvelőbántalmak megelőzéséről, az ellenük való védekezésről, illetve leküzdésükről szóló 69/2003. (VI. 25.) FVM rendelet.

(3) A 999/2001/EK rendelet IV. mellékletének II. fejezete alapján az egyes állati eredetű anyagok takarmányozási célú felhasználására vonatkozó tilalom alóli felmentés tekintetében a fertőző szivacsos agyvelőbántalmak megelőzéséről, az ellenük való védekezésről, illetve leküzdésükről szóló 69/2003. (VI. 25.) FVM rendelet 3. számú melléklete 2.7. vagy 2.8. pontja alapján az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságtól írásban már engedélyt kapott üzemnek nem kell újból engedélyt kérnie.

(4) Ez a rendelet

a) az egyes fertőző szivacsos agyvelőbántalmak megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2001. május 22-i 999/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint az azt módosító 1248/2001/EK, 1326/2001/EK, 270/2002/EK, 1494/2002/EK, 260/2003/EK, 650/2003/EK, 1053/2003/EK, 1128/2003/EK, 1139/2003/EK, 1234/2003/EK, 1809/2003/EK, 1915/2003/EK, 2245/2003/EK, 876/2004/EK, 1471/2004/EK, 1492/2004/EK, 1993/2004/EK, 36/2005/EK, 214/2005/EK, 260/2005/EK, 932/2005/EK, 1292/2005/EK, 1974/2005/EK, 253/2006/EK, 339/2006/EK, 657/2006/EK, 688/2006/EK, 1041/2006/EK, 1791/2006/EK, 1923/2006/EK, 722/2007/EK, 727/2007/EK, 1275/2007/EK, 1428/2007/EK, 21/2008/EK, 315/2008/EK, 357/2008/EK, 571/2008/EK, 746/2008/EK, 956/2008/EK, 103/2009/EK, 162/2009/EK, 163/2009/EK és 220/2009/EK rendelet,

b) az egyes tagállamok éves BSE-ellenőrzési programjaik felülvizsgálatára történő felhatalmazásáról szóló, 2009. szeptember 28-i 2009/719/EK bizottsági határozat, valamint az azt módosító 2011/358/EU bizottsági végrehajtási határozat

végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

1. számú melléklet a 179/2009. (XII. 29.) FVM rendelethez

A fertőző szivacsos agyvelőbántalmak felderítésére szolgáló monitoring rendszer, valamint a vágóhíd és az állattartó nyilvántartási kötelezettsége

I. Monitoring vizsgálat szarvasmarhák esetén

1. A mintavétel szabályai

A szarvasmarhák monitoring vizsgálata során a laboratóriumi vizsgálatok céljára a 999/2001/EK rendelet III. melléklete A. fejezete I. 1. pontjának megfelelően kell mintát venni.

2. Monitoring vizsgálat az emberi fogyasztás céljából levágott szarvasmarhák esetében

2.1. A BSE-re minden, a 999/2001/EK rendelet III. melléklete A. fejezete I.2. pontjában meghatározott korú (eltérő rendelkezés hiányában 24 hónaposnál idősebb), kényszervágott, klinikai tünetek miatt elkülönítetten levágott, illetve valamely betegségtől való mentesítési program keretében levágott és klinikai tüneteket is mutató, elkülönítetten levágott szarvasmarhát meg kell vizsgálni.

2.2. A 999/2001/EK rendelet III. melléklet A. I. 2. 2. bekezdésében említett szarvasmarhák közül BSE-re minden,

2.2.1. Magyarországon, illetve – Románia és Bulgária kivételével – az Európai Unió országaiban született 72 hónaposnál idősebb,

2.2.2. harmadik országban, illetve Romániában vagy Bulgáriában született 30 hónaposnál idősebb,

rendes vágással levágott és emberi fogyasztásra szánt szarvasmarhát (beleértve valamely mentesítési program keretében levágott, klinikailag egészséges egyedeket is) meg kell vizsgálni.

2.3. A BSE felderítésére irányuló monitoring vizsgálatot a vágóhídon kívül, az állattartó által rendes vágással saját fogyasztásra levágott és az állatorvosnak bejelentett,

2.3.1. Magyarországon, illetve – Románia és Bulgária kivételével – az Európai Unió országaiban született szarvasmarhák esetén a 72 hónaposnál idősebb szarvasmarhák esetében,

2.3.2. harmadik országban, illetve Romániában vagy Bulgáriában született állatok esetén a 30 hónaposnál idősebb szarvasmarhák esetében is el kell végezni.

3. Monitoring vizsgálat az elhullott, illetve leölt szarvasmarhák esetében

BSE-re minden 24 hónaposnál idősebb, a 999/2001/EK rendelet III. melléklete A. fejezete I.3.1. pontjában meghatározott elhullott vagy leölt szarvasmarhát meg kell vizsgálni.

4. Monitoring vizsgálat egyéb szarvasmarhák esetében

Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság indokolt esetben az MgSzH-val történő egyeztetést követően egyéb szarvasmarhák diagnosztikai célú leölését is elrendelheti, ha ezt tudományos tények indokolják.

5. Intézkedések a mintavételt követően

5.1. A mintavételt követően a 999/2001/EK rendelet III. mellékletének A. fejezete I.6.1. és I.6.3–I.6.5. pontjait kell betartani. Az I.6.2. és I.6.6. pont szerinti derogáció nem alkalmazható.

5.2. Ha az emberi fogyasztás céljából levágott szarvasmarhából származó minta a gyorsstesztel kétes eredményt ad, a fogyaszthatósági döntés a megerősítő vizsgálatától függ. Az ilyen szarvasmarha teste csak akkor kerülhet emberi fogyasztásra, vagy hasznosítható más módon, ha a megerősítő vizsgálat eredménye negatív. Ha a vizsgálat eredménye pozitív, akkor az egész testet,

így a bőrt és a vért is, az SRM-re vonatkozó előírásoknak megfelelően ártalmatlanítani kell. A megerősítő vizsgálat eredményének megérkezéséig az állat testével a 999/2001/EK rendelet III. mellékletének A. fejezete I.6.3. pontban foglaltaknak megfelelően kell eljárni.

5.3. Ha az emberi fogyasztás céljából levágott szarvasmarhából vett minta az illetékes állat-egészségügyi laboratórium írásbeli értesítése alapján vizsgálatra alkalmatlan, akkor újból mintát kell venni, feltéve, hogy a fej és a test összetartozása kétséget kizáróan megállapítható, illetve a mintavétel megismétlését egyéb okok sem zárják ki. Az eredmény megérkezéséig a testtel – beleértve annak minden részét, így a bőrt és a vért is – a 999/2001/EK rendelet III. mellékletének A. fejezete I.6.3. pontban foglaltaknak megfelelően kell eljárni. Ha a mintavétel nem ismételhető meg, akkor az egész testet, beleértve a bőrt is, az SRM-re vonatkozó előírásoknak megfelelően ártalmatlanítani kell.

5.4. Saját fogyasztás céljára levágott állat vizsgálata esetén, az állattartó figyelmét írásban fel kell hívni arra, hogy a negatív eredmény megérkezéséig a húsból saját érdekében ne fogyasszon, továbbá az SRM-nek minősülő, valamint fogyasztásra nem kerülő testrészeket az SRM ártalmatlanítására vonatkozó szabályok szerint kezelje.

II. Monitoring vizsgálat juhok és kecskék esetében

1. A laboratóriumi vizsgálatok elvégzésének szabályai

A juhok és kecskék monitoring vizsgálata során a laboratóriumi vizsgálatokat a 999/2001/EK rendelet III. melléklete A. fejezete II.1. pontjának megfelelően kell elvégezni.

2. Monitoring vizsgálat emberi fogyasztás céljából levágott juhok és kecskék esetében

2.1. Az emberi fogyasztás céljából levágott, a 999/2001/EK rendelet III. melléklete A. fejezete II.2.a. pontjában meghatározott korú (eltérő előírás hiányában 18 hónaposnál idősebb vagy legalább kettő, az ínyen áttört, állandó metszőfoggal rendelkező) juhok esetében minden egyedet TSE felderítésére irányuló monitoring vizsgálatnak kell alávetni.

2.2. A 999/2001/EK rendelet III. melléklet A. I. 2. 2. bekezdésében említett szarvasmarhák közül BSE-re minden,

2.2.1. Magyarországon, illetve – Románia és Bulgária kivételével – az Európai Unió országaiban született 72 hónaposnál idősebb,

2.2.2. harmadik országban, illetve Romániában vagy Bulgáriában született 30 hónaposnál idősebb,

rendes vágással levágott és emberi fogyasztásra szánt szarvasmarhát (beleértve valamely mentesítési program keretében levágott, klinikailag egészséges egyedeket is) meg kell vizsgálni.

2.3. Az állattartó által saját fogyasztásra levágott és az állatorvosnak bejelentett, a 999/2001/EK rendelet III. melléklete A. fejezete II.2.a. pontjában meghatározott korú (eltérő előírás hiányában 18 hónaposnál idősebb vagy legalább kettő, az ínyen áttört, állandó metszőfoggal rendelkező) juhok esetén is TSE felderítésére irányuló monitoring vizsgálatot kell végezni. Az állattartó által saját fogyasztásra levágott kecskék esetében csak a 2.2. pontban meghatározott anyalétszám elérése esetén kell TSE felderítésére irányuló vizsgálatot végezni.

2.4. Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság a mintákat a 999/2001/EK rendelet III. melléklete A. fejezete II. 4. pontja szerint gyűjti.

3. Monitoring vizsgálat az elhullott vagy leölt juhok és kecskék esetében

3.1. A 999/2001/EK rendelet III. melléklete A. fejezete II. 4. pontjában meghatározott korú (eltérő rendelkezés hiányában 18 hónaposnál idősebb vagy legalább kettő, az ínyn átört, állandó metszőfoggal rendelkező) elhullott, illetve leölt juhokat és kecskéket az MgSzH által meghatározott mintaszámok szerint kell vizsgálni. A 999/2001/EK rendelet III. melléklete A. fejezete II.3. pontjában szereplő táblázatok alapján az MgSzH mindkét állatfajra külön országos és megyei mintaszámokat határoz meg.

3.2. A mintákat minden megyében a 999/2001/EK rendelet III. melléklete A. fejezete II.4. pontjában előírt szabályok szerint kell gyűjteni.

4. Monitoring vizsgálat TSE-vel fertőzött állományok esetében

A TSE-vel fertőzött állományok esetében a 999/2001/EK rendelet III. melléklete A. fejezete II.5. pontja szerint kell monitoring vizsgálatot végezni.

5. Monitoring vizsgálat egyéb juhok és kecskék esetében

5.1. Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság az MgSzH-val történő egyeztetést követően egyéb juhok és kecskék diagnosztikai célú leölését is elrendelheti, ha ezt tudományos tények indokolják.

6. A mintavételt követő intézkedések

6.1. A mintavételt követően a 999/2001/EK rendelet III. mellékletének A. fejezete II.7. alfejezete szerint kell eljárni kivéve a II.7.2. pontot.

6.2. Ha a gyorseszteszt eredménye kétes, akkor az I. rész 5.2. pontjában foglaltak szerint, ha pedig a minta az illetékes állategészségügyi diagnosztikai laboratórium írásbeli értesítése alapján vizsgálatra alkalmatlan, akkor az I. rész 5.3. pontjában foglaltak szerint kell eljárni.

6.3. Saját fogyasztás céljára levágott állat vizsgálata esetén az állattartó figyelmét írásban fel kell hívni arra, hogy a negatív eredmény megérkezéséig a húsból saját érdekében ne fogyasszon, továbbá a fogyasztásra nem kerülő testrészeket az SRM ártalmatlanítására vonatkozó szabályok szerint kezelje.

7. A genotípus meghatározása

7.1. A genotípus meghatározására irányuló vizsgálatokat a 999/2001/EK rendelet III. melléklete A. fejezete II. 8. pontjában foglaltak szerint kell végezni.

7.2. A genotípus meghatározására irányuló vizsgálatokat olyan laboratórium hajthatja végre, amely rendelkezik e vizsgálatok elvégzésére vonatkozó akkreditációval.

7.3. A 999/2001/EK rendelet III. melléklete A. fejezete II. 8.2. pontjában előírt monitoring rendszerű vizsgálatok részletes szabályait az MgSzH határozza meg.

III. Monitoring vizsgálat egyéb állatfajok esetén

A TSE-re fogékony egyéb állatfajok esetén monitoring vizsgálatot az MgSzH által előírtak szerint kell végezni. A vizsgálatokat elsősorban veszettség gyanúja miatt – de TSE-re gyanúsnak nem minősülő – a területi laboratóriumba beküldött és veszettségvizsgálatra negatív állatok között kell végezni. A vizsgálati módszer lehet kórszövettan, gyorseszt, ezek kombinációja, illetve az EU referencia laboratórium által ajánlott egyéb módszer.

IV. A vágóhíd által vezetendő nyilvántartás

A 10. § (1) bekezdésének *e)* pontjában előírt folyamatos nyilvántartásnak az adott időszakra legalább az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

1. Minden a 999/2001/EK rendelet III. melléklete A. fejezetének I.2.1. pontjában meghatározott korú, rendes vágás során levágott szarvasmarha száma, ezen belül lehetőség szerint a mentesítési programok keretében levágott, klinikailag egészséges állatok száma;
2. A 999/2001/EK rendelet III. melléklete A. fejezetének I.2.1. pontjában meghatározott korú, rendes vágás során levágott szarvasmarhák száma összesen és származási megyénkénti bontásban;
3. A 24 hónaposnál idősebb korú kényszervágott szarvasmarhák száma összesen és származási megyénkénti bontásban;
4. Az klinikai tünetek miatt elkülönítetten levágott, 24 hónaposnál idősebb korú szarvasmarhák száma összesen és származási megyénkénti bontásban;
5. A 18 hónaposnál idősebb korú, rendes vágás során levágott juhok száma összesen és származási megyénkénti bontásban;
6. A 18 hónaposnál idősebb korú, kényszervágott, vagy klinikai tünetek miatt elkülönítetten levágott juhok száma összesen és származási megyénkénti bontásban;
7. A 18 hónaposnál idősebb korú, rendes vágás során levágott kecskék száma összesen és származási megyénkénti bontásban;
8. A 18 hónaposnál idősebb korú, kényszervágott, vagy klinikai tünetek miatt elkülönítetten levágott kecskék száma összesen és származási megyénkénti bontásban.

V. Az állattartó által vezetendő nyilvántartás

1. A 19. § (3) bekezdésének *a)* pontjában előírt folyamatos nyilvántartásnak adott időszakra legalább az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

1. 1. a 24 hónaposnál idősebb korú, elhullott szarvasmarhák száma,
1. 2. a 24 hónaposnál idősebb korú, nem járványelfojtás keretében leölt szarvasmarhák száma,
1. 3. a 24 hónaposnál idősebb korú, kényszervágásra küldött szarvasmarhák száma,
1. 4. a 24 hónaposnál idősebb korú, klinikailag nem egészséges, valamely mentesítési program keretében levágott szarvasmarhák száma,

1. 5. a rendes vágásra küldött szarvasmarhák száma, ezen belül a mentesítési program keretében levágott és klinikailag egészséges egyedek száma:

1. 5. 1. Magyarországon, illetve – Románia és Bulgária kivételével – az Európai Unió országaiban született állatok esetén a 72 hónaposnál idősebb,

1. 5. 2. harmadik országból, illetve Romániából vagy Bulgáriából származó állatok esetén a 30 hónaposnál idősebb szarvasmarhák esetében,

1. 6. A rendes vágással saját fogyasztás céljára levágott szarvasmarhák száma;

1. 6. 1. Magyarországon, illetve – Románia és Bulgária kivételével – az Európai Unió országaiban született állatok esetén a 72 hónaposnál idősebb,

1. 6. 2. harmadik országban, illetve Romániában vagy Bulgáriában született állatok esetén a 30 hónaposnál idősebb szarvasmarhák esetében,

1. 7. az importált szarvasmarhák száma, születési ideje (év, hó), az importálás ideje (év, hó), az elhullásuk, vágóhídra küldésük, illetve belföldön történő értékesítésük vagy exportálásuk ideje (év, hó).

2. A 19. § (3) bekezdésének *b)* pontjában előírt folyamatos nyilvántartásnak az adott időszakra legalább az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

2.1. A 18 hónaposnál idősebb korú, elhullott juhok száma;

2.2. A 18 hónaposnál idősebb korú, kényszervágásra küldött juhok száma;

2.3. A 18 hónaposnál idősebb korú, rendes vágásra küldött juhok száma;

2.4. A 18 hónaposnál idősebb korú, saját fogyasztás céljából levágott juhok száma;

2.5. A 18 hónaposnál idősebb korú, elhullott kecskék száma;

2.6. A 18 hónaposnál idősebb korú, kényszervágásra küldött kecskék száma;

2.7. A 18 hónaposnál idősebb korú, rendes vágásra küldött kecskék száma;

2.8. A 18 hónaposnál idősebb korú, saját fogyasztás céljából levágott kecskék száma.

2. számú melléklet a 179/2009. (XII. 29.) FVM rendelethez

A feldolgozott állati eredetű fehérjék, illetve egyéb állati eredetű anyagok takarmányozási célú felhasználásának korlátozása

1. Valamely állatbetegség megelőzése vagy leküzdése céljából leölt, továbbá az elhullott állatok tetemét, vagy a tetem bármely részét tilos takarmány gyártása során felhasználni.

2. A feldolgozott állati eredetű fehérjék és más állati eredetű anyagok takarmányozási célú felhasználása során a 999/2001/EK rendelet 7. cikkében és IV. mellékletében foglalt rendelkezések az irányadók.

3.1. A 999/2001/EK rendelet 7. cikkében és IV. mellékletének I. fejezetében lévő, a feldolgozott állati eredetű fehérjéknek bizonyos állatfajok takarmányozására való felhasználásának tilalmára vonatkozó előírásoktól eltérni kizárólag a 999/2001/EK rendelet IV. mellékletének II. és III. fejezetében foglalt rendelkezések betartásával, továbbá – a IV. melléklet II. fejezete A. pontjának a) alpontjában felsoroltak kivételével – az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság előzetes engedélyével lehet, melyet az enyhítéssel élni kívánó takarmány-előállító üzemnek írásban kell kérnie.

3.2. Az a takarmány-előállító üzem, amely él a 3.1. pontban szereplő eltéréssel, és kérődzőknek, valamint külön vonalon nem kérődző állatoknak egyaránt gyárt takarmányt, köteles a kérődzőknek szánt takarmányból rendszeresen, de legalább kéthetenként mintát venni, és azt saját költségére mikroszkópos laboratóriumi vizsgálatnak alávetni. Az adott tétel csak akkor hozható forgalomba, illetve használható fel, ha az abból vett minta vizsgálata tiltott állati eredetű fehérje jelenlétét kizárja.

3.3. Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság köteles felügyelete alatt tartani a takarmányok gyártásának és forgalmazásának teljes folyamatát, ennek során rendszeresen ellenőrizni a takarmánygyártókat, forgalmazókat és az állattartó telepeket. Előállítóknál az ellenőrzésnek ki kell terjednie a gyártmánylapok, valamint az alapanyagok és adalékanyagok beszerzésével, tárolásával, felhasználásával, illetve a kész termékek értékesítésével kapcsolatos dokumentációkra, továbbá a jelölésre is. A forgalmazóknál a takarmányok beszerzését, míg állattartó telepeken a takarmány származásával összefüggő dokumentációt kell ellenőrizni.

3.4. Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságnak szűrőpróbaszerű laboratóriumi vizsgálatokkal kell ellenőriznie az élelmiszer-termelő állatoknak szánt takarmány-alapanyagokat, koncentrátumokat és takarmánykeverékeket a feldolgozott állati eredetű fehérjék esetleges jelenlétének kimutatása, illetve kizárása céljából, kivéve a hallisztet, amelyre a 3.6. és 3.10. pontban foglaltak az irányadók.

Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság éves mintavételi terve és véletlenszerű ütemezés alapján a takarmányfelügyelő, illetve a hatósági állatorvos mintát vesz a takarmány-előállító üzemekben és a takarmányforgalmazóknál különösen az olyan üzemek esetében, ahol kérődzőknek szánt és hallisztet, csonteredetű dikkalcium-foszfátot (trikkalciumfoszfátot) vagy hidrolizált fehérjét tartalmazó takarmányt egyaránt gyártanak. A vizsgált tétel a tiltott állati eredetű fehérje jelenlétének kizárásáig nem szállítható el, illetve nem használható fel.

A laboratóriumi vizsgálatok költségét – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – a takarmány-előállító üzemben vett minta esetén a takarmány-előállító, a takarmányforgalmazóknál vett minta esetén a forgalmazó köteles viselni.

A feldolgozott állati eredetű fehérjék takarmányozási célú felhasználására vonatkozó tilalom megszegésének, a kérődzőknek szánt takarmány állati eredetű fehérjét tartalmazó takarmánnyal való keresztszennyeződésének vagy a telepen tartott kérődzők nem kérődzőknek szánt takarmánnyal való takarmányozásának (keresztetetés) gyanúja esetén az állattartó telepeken mintát kell venni. A vizsgált tétel csak a laboratóriumi vizsgálat kedvező eredményét követően használható fel, vagy szállítható el.

Az állattartó telepekről származó takarmányminták mikroszkópos vizsgálata – a takarmányozási tilalom megsértése, illetve tiltott állati eredetű fehérje, alkotórész kimutatása kivételével – állami költségre történik.

3.5. A tiltott állati eredetű fehérjét, állati eredetű alkotórészt tartalmazó tételt zárolni kell, és a kimutatott fehérje típusától függően kérődzők, illetve élelmiszer-termelő állatok takarmányozására történő felhasználását meg kell tiltani. A zárolt tételeket – az esetleges keresztszennyeződés elkerülése érdekében és a kimutatott tiltott állati eredetű fehérje típusától függően – kérődzők, illetve élelmiszertermelő állatok számára gyártott takarmányoktól, illetve ezek alapanyagától elkülönítve kell tárolni. Az ilyen tételek – az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság engedélyével – nem kérődző élelmiszer-termelő állatok, illetve nem élelmiszer-termelő állatok takarmányozására a kimutatott állati eredetű fehérje típusától és az adott takarmány egyéb jellemzőitől függően felhasználhatók. Az előbbi intézkedéseken túl az esetet a takarmányok előállítására, forgalomba hozatalára és felhasználására vonatkozó jogszabályokban foglaltak szerint ki kell vizsgálni.

3.6. Harmadik országból importált halliszt minden egyes tételét a tulajdonos költségére mikroszkópos laboratóriumi vizsgálatnak kell alávetni az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság intézkedése alapján. A tétel az egyéb feldolgozott állati eredetű fehérjék jelenlétének kizárásáig nem szállítható el, illetve élelmiszer-termelő állat takarmányozására nem használható fel. A mintavételről az első tárolás helye szerint illetékes élelmiszer-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság intézkedik. A kedvezőtlen vizsgálati eredmény miatt zárolt tétel nem élelmiszer-termelő állatok takarmányozására való felhasználására az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság engedélyt adhat.

3.7. Az Európai Unió valamely más tagországa területén már felszabadított, és így a 999/2001/EK rendelet IV. mellékletének II. fejezet B. b) pontja alapján mikroszkópos módszerrel már vizsgált hallisztek esetén – azok hazai felhasználása előtt – az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságnak vizsgálnia kell, hogy a szállítmányt kísérő dokumentáció tartalmazza-e a másik tagországban elvégzett mikroszkópos vizsgálat eredményét. Ha a dokumentáció a mikroszkópos vizsgálat eredményét nem tartalmazza, akkor ezt a felhasználó pótlólag köteles beszerezni 15 munkanapon belül, ellenkező esetben a tételt mikroszkópos vizsgálatnak kell alávetni.

3.8. A más EU tagországban az 1774/2002/EK rendelet szerint előállított hallisztek behozatala esetén azok felhasználása előtt üzemenként minden tizedik, de évente legalább egy tétel esetén mikroszkópos vizsgálatot kell végezni.

3.9. Olyan üzem esetében, amely évente három vagy annál kevesebb tétel hallisztet használ föl, csak 3.7. pontban foglalt esetben kell vizsgálatot végezni.

3.10. A 3.6.–3.8. pontban foglaltak nem vonatkoznak a csak kedvtelésből tartott vagy ragadozó prémis állatoknak halliszt felhasználásával takarmányt előállító üzemekre. Ebben az esetben a hallisztet közvetlenül az üzembe kell szállítani, ahonnan csak ártalmatlanítás céljából szállítható el.

3.11. A takarmányfelügyelő, illetve a hatósági állatorvos köteles rendszeresen ellenőrizni a feldolgozott állati eredetű fehérjék, illetve az ilyen fehérjét tartalmazó ömlesztett takarmányok, valamint az ott felsorolt állati eredetű anyagok tárolására és szállítására vonatkozó, a 999/2001/EK rendelet IV. mellékletének II. fejezet B. pontjában előírt szabályok maradéktalan betartását.

3.12. Vértermék csak a gyártás helye szerint illetékes állategészségügyi hatóság igazolásával használható fel, mely szerint a termék az 1774/2002/EK rendelet szerinti vértermék és nem vérliszt, illetve a terméket előállító üzem rendelkezik engedéllyel ilyen termék előállítására. Utóbbinak nem kell szerepelni az igazolásban, ha az adott tagország által közzétett, vértermék gyártására engedélyt kapott üzemek listáján szerepel.

3.13. Fiatal kérődzőkkel hallisztet tartalmazó tejpótló a 999/2001/EK rendelet IV. melléklete II. fejezet BA. (g) pontjával összhangban csak akkor etethető, ha azt a IV. mellékletben meghatározott szabályok szerint állították elő, és az állattartó telep a felhasználás szándékát előzetesen bejelentette az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságnak, amely a bejelentés alapján nyilvántartásba vette, és erről értesítette az állattartó telepet.

3.14. A harmadik országból importált, nem élelmiszer-termelő állatoknak szánt feldolgozott állati eredetű fehérjét közvetlenül a felhasználás helyére kell szállítani, ahonnan változatlan formában továbbszállítani csak a termék ártalmatlanítása céljából lehet.

3. számú melléklet a 179/2009. (XII. 29.) FVM rendelethez

A különleges fertőzési veszélyt jelentő anyagok (SRM) eltávolítása, elkülönített gyűjtése és ártalmatlanítása

1. Az elhullott szarvasmarha, juh és kecske testét SRM-nek kell tekinteni, kivéve, ha az SRM-nek minősülő testrészeket, illetve szerveket az illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság előzetes engedélyével a gyűjtő-átrakó telepen már eltávolították. Az eltávolított SRM-et a gyűjtő-átrakó telepről olyan feldolgozó üzembe, égetőműbe, vagy együttégetőműbe (továbbiakban: üzem) kell szállítani, amely rendelkezik érvényes engedéllyel az 1. osztályú állati eredetű melléktermékek (továbbiakban: 1. osztályú melléktermék) feldolgozására, illetve égetésére, együttégetésre, továbbá hazai üzem esetén a 2. pont szerint nyilvántartásba vették, illetve más tagországi üzem esetén az arra illetékes hatóság nyilvántartásba vette. Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság az SRM eltávolítására vonatkozó engedélyt akkor adja meg a gyűjtő-átrakó telepnek, ha ez a művelet olyan módszerrel történik, amely egyértelműen kizárja az állati hulla többi részének az SRM-mel való keveredésének (szennyeződésének) lehetőségét.

2. Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság – a készenléti tervben meghatározott részletes szabályok szerint – nyilvántartásba vétel céljából írásban tájékoztatja az MgSzH-t az illetékességi területén található, 1. osztályú melléktermék összegyűjtésére, feldolgozására, égetésre vagy együttégetésére vonatkozó engedéllyel rendelkező üzemekről. A nyilvántartásba vett üzem az SRM összegyűjtése, feldolgozása, égetése és együttégetése során köteles a készenléti tervben foglaltak betartani.

3. A vágásra kerülő szarvasmarha, juh és kecske esetén az SRM-nek minősülő testrészeket, illetve szerveket a vágóhídon kell eltávolítani, a 4., 5. és 6. pontban foglalt esetek kivételével. Más tagországba történő szállítás esetén a féltestek, illetve negyedek gerincoszloppal együtt is kiszállíthatók. Szarvasmarha fejét más tagországba kicsontozás céljából kiszállítani csak a fogadó tagország előzetes hozzájárulását követően lehet. A szarvasmarha fej belföldi daraboló üzembe kicsontozásra akkor szállítható, ha a daraboló üzemnek e tevékenységre az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság az 5. pont alapján már engedélyt adott.

4. Belföldön gerincoszloppal együtt a 999/2001/EK rendelet V. melléklete 1.a) pontja ii) alpontjában meghatározott korú szarvasmarha teste csak állandó hatósági felügyelet alatt álló daraboló üzemrésszel rendelkező vágóhídra vagy darabolóüzembe szállítható.

A vágóhíd helye szerint illetékes MgSzH területi szerve – a vágóhíd írásbeli kérelmére – kivételesen engedélyezheti a termék gerincoszloppal történő kiszállítását áruházlánc központi daraboló-csontozó helyiségébe vagy olyan vágóhídra, illetve daraboló üzembe, ahol nincs élelmiszer-higiéniai kirendeltség, ha a kérelmező igazolja, hogy a fogadás helye szerint illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság már engedélyezte a gerincoszlop átvételét.

5. Az állandó hatósági felügyelettel nem rendelkező daraboló üzemrésszel rendelkező vágóhíd vagy daraboló üzem, valamint áruházlánc engedélyt kérhet a gerincoszlop eltávolításának helye szerint illetékes élelmiszer-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságtól a 999/2001/EK rendelet V. melléklete 1.a) pontja ii) alpontjában meghatározott korú szarvasmarhától származó terméknek a gerincoszloppal együtt történő átvételére. Az élelmiszer-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságtól az engedélyt akkor adja meg, ha az SRM-nek minősülő gerincoszlop elkülönített gyűjtésének és tárolásának feltételei megvannak és az SRM elszállítása az 1. pontban meghatározott feldolgozó üzembe, illetve égetőműbe, együttégetőműbe biztosított. A kérelmező az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság által engedélyezett járművel maga is elszállíthatja a feldolgozás helyére az összegyűlt SRM-et.

6. A pofahúsnek 12 hónaposnál idősebb szarvasmarhák fejéről történő kinyeréséhez az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság engedélye szükséges. Az engedélyt az élelmiszer-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság a vágóhidak esetében a 999/2001/EK rendelet V. melléklet 8. pontjában, míg daraboló üzemek esetében az V. melléklet 9. pontjában előírt követelmények teljesülése esetén adja meg olyan, legalább két éve működő vágóhídnak/daraboló üzemnek, amely az állati eredetű melléktermékek ártalmatlanításával kapcsolatos előírásokat a kérelem benyújtását megelőző két év alatt maradéktalanul betartotta. A pofahús kicsontozására adott engedélyben foglalt teljesülését – a rendszeres hatósági állatorvosi ellenőrzésen túl – az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságnak évente legalább egyszer felül kell vizsgálnia. Jogszabálysértés esetén az engedélyt vissza kell vonni, ilyen esetben új engedély csak a visszavonástól számított két év eltelte után adható. Vágóhidak esetén nem szükséges külön engedély, ha a műveletet a szarvasmarhafej szállítoszalagról vagy a kampóról való eltávolítása nélkül végzik, de e feltétel teljesülését a hatósági állatorvosnak rendszeresen ellenőriznie kell.

7. A vágóhidakon, illetve egyéb helyeken, az állati testből eltávolított SRM-et külön, „SRM” felirattal jelölt előgyűjtő tartályban vagy közvetlenül a gyűjtőtartályban kell gyűjteni, és az 1774/2002/EK rendeletben előírtak szerint meg kell jelölni. Ha az előgyűjtő tartályba nem csak SRM kerül, a továbbiakban azt hulladékot is az SRM-re vonatkozó előírások szerint kell kezelni. Az előgyűjtő tartályokat legalább naponta a gyűjtő-átrakó telep, vagy a 8. pont szerinti, a feldolgozó üzem által biztosított gyűjtőtartályba kell üríteni. Az előgyűjtő tartályok csak tisztítás és fertőtlenítés után használhatók újra.

8. Az elhullott szarvasmarhákat, juhokat és kecskéket a gyűjtő-átrakó telep, vagy 1. pont szerinti üzem által biztosított gyűjtőtartályban, vagy az e célra kialakított tisztítható és fertőtleníthető helyen kell gyűjteni.

9. Az SRM-et az 1774/2002/EK rendelet 4. cikke (2) bekezdésében foglalt módszerek valamelyikének alkalmazásával kell ártalmatlanítani.

10. Az SRM-nek minősülő szarvasmarha, juh és kecske hullák, valamint ezen állatok vágása során keletkező SRM-nek külön „SRM” felirattal jelölt tartályban való összegyűjtéséről – beleértve a megjelölt gyűjtőtartály biztosítását –, elszállításáról az adott területen működő, az 1. osztályú állati eredetű melléktermékek összegyűjtésére engedéllyel rendelkező gyűjtő-átrakó telep, illetve feldolgozó üzem köteles gondoskodni.

11. Az SRM ártalmatlanítására nyilvántartásba vett üzem köteles az ilyen anyag feldolgozásáról az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság által meghatározott területek esetében gondoskodni. Ha az adott területen működő, az 1. osztályú állati eredetű melléktermékek összegyűjtésére engedéllyel rendelkező gyűjtő-átrakó telep, illetve feldolgozó üzem nem

rendelkezik az 1. osztályú melléktermék ártalmatlanítására engedélyezett és nyilvántartásba vett üzemmel, akkor köteles az SRM-nek minősülő állati eredetű melléktermékeket ártalmatlanítás céljából az engedélyezett és nyilvántartásba vett üzembe szállítani.

A gyűjtő-átrakó telep és az SRM feldolgozására engedéllyel nem rendelkező feldolgozó üzem olyan megállapodást is köthet az SRM feldolgozásra engedélyezett üzemmel, hogy ezen anyagot közvetlenül az utóbbi gyűjti össze.

12. Az SRM közvetlen égetését, illetve feldolgozás utáni égetését, együttégetését az SRM, illetve ezen anyagból előállított termék helye szerint illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság határesetben rendeli el.

13. Az MgSzH e mellékletben foglaltak alapján a készenléti tervben meghatározza az SRM eltávolításával, elkülönített gyűjtésével és ártalmatlanításával kapcsolatos részletes követelményeket.

14. Az adott területen működő, az 1. osztályú állati eredetű melléktermékek összegyűjtésére engedéllyel rendelkező gyűjtő-átrakó telep, feldolgozó üzem, valamint égető-, együttégető mű köteles a begyűjtött, feldolgozott, vagy égetésre, együttégetésre került SRM-ről a készenléti tervben meghatározott szempontok szerinti nyilvántartást vezetni, és a nyilvántartott adatokról az MgSzH-t, illetve az illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságot azok kérésére tájékoztatni. A nyilvántartást és ezzel együtt a beszállított SRM-et kísérő – külön jogszabály szerinti – szállítási bizonylatok egy példányát legalább három évig meg kell őrizni.